

İŞ GÜVENCESİNİN GİTMESİNE İZİN VERECEK MİSİNİZ?

Aydınlık Gazetesi, 27 Şubat 2012

Yıldırım Koç

Türkiye’de, çok yetersiz de olsa, 2002 yılında 4773 sayılı Kanunla iş güvencesi getirildi. İş güvencesi, AKP tarafından 2003 yılında önemli ölçüde kısıtlandı. Ancak yine de kazanılmış belirli bir mevziden söz edebiliriz.

Sermayedar sınıf ve AKP şimdi bu mevziyi de ortadan kaldırmak istiyor. Bunu Ulusal İstihdam Stratejisi Taslağında açıkça ifade ediyor. Tabii, anlayana.

Sendikalarımız ise bu konuda susuyor.

İş Kanununa göre, “otuz veya daha fazla işçi çalıştıran işverlerinde en az altı aylık kıdemi olan işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesini fesheden işveren, işçinin yeterliliğinden veya davranışlarından ya da işletmenin, işyerinin veya işin gereklerinden kaynaklanan geçerli bir sebebe dayanmak zorundadır.”

Cumartesi günü yazımda, çalışma mevzuatımızda iş sözleşmelerinin belirli süreli ve belirsiz süreli olduğunu anlatmıştım.

Kısaca hatırlatayım.

Çalışma mevzuatımızda iki tür hizmet akdi veya iş sözleşmesi vardır: Belirli süreli iş sözleşmesi, belirsiz süreli iş sözleşmesi.

Belirli süreli iş sözleşmesinde işçi işe alınırken ne kadar çalışacağı belirlenir. Sözleşme, süre sonunda kendiliğinden sona erer.

Belirsiz süreli iş sözleşmesinde işçi işe alınır; sözleşme, taraflardan birinin bu sözleşmeyi sona erdirmesine (feshetmesine) kadar devam eder.

2003 Haziran öncesinde belirli süreli iş sözleşmesinin işverenler tarafından kötüye kullanılmasını önlemek amacıyla, Yargıtay kararlarıyla, tekrarlanan belirli süreli sözleşmenin belirsiz sözleşmeye dönüşeceği anlayışı yerleştirilmişti.

AKP döneminde 4857 sayılı İş Kanunu’nda şu düzenleme getirildi: “Belirli süreli iş sözleşmesi, esaslı bir neden olmadıkça, birden fazla üst üste (zincirleme) yapılamaz. Aksi halde iş sözleşmesi başlangıçtan itibaren belirsiz süreli kabul edilir.”

Bunun anlamı, “esaslı bir neden” varsa, belirli süreli iş sözleşmelerinin tekrarlanabileceğidir.

Ulusal İstihdam Stratejisi ise, “belirli süreli iş sözleşmeleri için belirlenen süre içerisinde tekrarlanma imkanı sağlanacaktır” demektedir; mevcut “esaslı bir neden” koşulu da ortadan kaldırılacaktır.

Bunun anlamı, işçilerimizi giderek daha büyük bölümünün birbiri ardı sıra tekrarlanan belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılmasıdır.

Belirli süreli iş sözleşmesiyle çalışan işçinin iş güvencesi yoktur.

Bu durumda işçinin iş sözleşmesi kendiliğinden sona erer. İşçi, iş güvencesinin olanaklarından yararlanamaz. Ayrıca, kıdem tazminatı ve ihbar süresinin ücreti de söz konusu değildir.

AKP, iş güvencesinde iki önemli kısıtlama getirmişti.

Ecevit Hükümeti döneminde yapılan düzenlemeye göre, 10 ve daha fazla sayıda işçi çalıştıran işyerlerinde çalışıp en az altı ay kıdemi olan işçiler iş güvencesinden yararlanabilirdi.

AKP’nin 2003 yılındaki düzenlemesine göre, 30 ve daha fazla sayıda işçi çalıştıran işyerlerindeki işçiler iş güvencesinden yararlanabilir.

Ecevit Hükümeti dönemindeki düzenlemeye göre, mahkemenin işçinin işe dönmesi kararına direnen işverenin ödeyeceği tazminat işçinin 8-12 aylık ücretine eşitti. AKP bu miktarı 4-8 aya indirdi.

AKP şimdi iş güvencesini tümüyle ortadan kaldıracak bir programı uyguluyor.

Belirli süreli iş sözleşmesi veya hizmet akdinin tekrar tekrar kullanılabilmesi ve bu sırada belirsiz süreli iş sözleşmesine dönüşmemesi durumunda, iş güvencesi ortadan kalkıyor.

Belirli süreli iş sözleşmelerinde iş güvencesi yoktur.

Bu plan uygulanırsa, geldiğinde bile sınırlı olan, 2003 yılında AKP tarafından iyice kısıtlanan biçimiyle bile iş güvencesi kalmayacaktır.

Uyanın.